

بازآفرینی بافت تاریخی شهر با رویکرد زمینه گرایی

شقایق زالی^{۱*}، محمد تقی پیر بابایی^۲

۱- کارشناس ارشد طراحی شهری، دانشگاه هنر اسلامی تبریز، (arch007.sh@gmail.com)

۲- دانشیار معماری (طراحی شهری) دانشگاه هنر اسلامی تبریز، (pirbabaei@hotmail.com)

چکیده

بافت های کهن و تاریخی شهرها به واسطه قدمت و وجود عناصر با ارزش تاریخی، موقعیت مناسب ارتباطی، قرارگیری بازار اصلی شهر و قلب تپنده اقتصادی در آن و غیره دارای جایگاه منحصر به فردی در ساختار فضایی و کارکردی شهر می باشند. توسعه سریع شهرنشینی و به دنبال آن حضور مدرنیسم در دهه های اول قرن حاضر، تاثیرات قابل توجهی بر بافت های کهن و تاریخی بر جای گذاشته است. ایجاد خیابان کشی هایی که بافت های تاریخی را جراحی بدون درمان می کرد نه تنها مشکلات را حل نکرد بلکه خود عاملی مهم در به وجود آمدن مشکلات عدیده در این بافت ها گردید. امروزه توجه به بافت های تاریخی و رفع مشکلات آن ها به موضوع جدی و محوری تبدیل شده است، به طوری که طرح های بهسازی و نوسازی متنوعی در قالب بازسازی، بهسازی، نوسازی و بازآفرینی در جهت احیا و ساماندهی بافت های تاریخی اجرا شده است. اقدامات بهسازی و نوسازی صورت گرفته در بافت های تاریخی شهر ها تا به امروز نا موفق بوده و تنها به یکی از جنبه های محیطی توجه داشتند. از این رو عدم ارتباط بین طرح های اجرا شده با زمینه های محیطی منجر به بروز مسائلی همچون اغتشاش و ناهماهنگی، بحران هویت و عدم مطلوبیت در بافت های تاریخی شده است. لذا یکی از راه حل ها، اتخاذ رویکرد طراحی زمینه گرا است. این رویکرد، زمینه را به مثابه رویدادی تاریخی می پندارد، که عناصر شهر در درون آن شناخته، پرداخته و ساخته می شوند. در این مقاله دستیابی به روشی برای بازآفرینی و احیا بافت تاریخی با تاکید بر رویکرد زمینه گرایی به مثابه رهیافت اصلی ارائه می گردد.

واژه های کلیدی: بافت تاریخی، بازآفرینی، زمینه گرایی